

**Les polítiques
locals de joventut a les
Illes Balears**

IÑAKI ILLÁN FERRAGUT

Iñaki Illán Ferragut

Palma, 1981. És diplomat en Educació Social (UIB, 2009). Ha fet el Màster en Gestió de Polítiques Públiques (UIB, 2021) i el Màster Interuniversitari en Joventut i Societat (UDG, 2022). Ha gestionat serveis de joventut locals i projectes europeus juvenils. Actualment, treballa com a tècnic de l'Àrea de Participació, Instal·lacions i Formació de l'Institut Balear de la Joventut.

Resum

La planificació i l'avaluació de polítiques públiques són imprescindibles en societats cada vegada més complexes. En l'àmbit de joventut, les polítiques locals són especialment rellevants perquè els municipis són l'administració més propera a la ciutadania i, en conseqüència, són els que tenen més capacitat d'interlocució amb el jovent. En aquest estudi s'avalua el funcionament de les polítiques locals de joventut que s'estan desenvolupant als municipis balears. Per elaborar-lo, s'han explotat dades estadístiques i territorials, enquestes adreçades a tots els serveis de joventut dels municipis balears i entrevistes a persones informadores clau fetes durant el primer trimestre de l'any 2022. Finalment, s'analitza el grau de consolidació i d'institucionalització de les polítiques locals de joventut i es fan 21 recomanacions per afavorir que aquestes siguin més eficients i eficaces i generin un major impacte.

Paraules clau: Joventut / Planificació estratègica / Polítiques locals / Professionals de les polítiques de joventut

Resumen

La planificación y la evaluación de políticas públicas son imprescindibles en sociedades cada vez más complejas. En el ámbito de juventud, las políticas locales son especialmente relevantes porque los municipios son la administración más próxima a la ciudadanía y, en consecuencia, son los que tienen más capacidad de interlocución con la juventud. En este estudio se evalúa el funcionamiento de las políticas locales de juventud que se están desarrollando en los municipios balears. Para elaborarlo, se han explotado datos estadísticos y territoriales, encuestas dirigidas a todos los servicios de juventud de los municipios balears y entrevistas a personas informadoras clave llevadas a cabo durante el primer trimestre del año 2022. Finalmente, se analiza el grado de consolidación e institucionalización de las políticas locales de juventud y se hacen 21 recomendaciones para favorecer que estas sean más eficientes y eficaces y generen un mayor impacto.

Palabras clave: Juventud / Planificación estratégica / Políticas locales / Profesionales de las políticas de juventud

1. Introducció

En aquest estudi s'analitzen les polítiques de joventut dels municipis de les Illes Balears partint de la hipòtesi que no són tan eficaces i efectives com seria desitjable. Els motius són diversos: moltes vegades «l'acció política en joventut s'ha centrat més en l'execució d'accions i projectes concrets que en la planificació i l'avaluació» (Soler-Masó, Planas-Lladó i Fullana-Noell, 2015, p.1109); les diferents perspectives per atendre les necessitats del jovent han ocasionat debats profunds que han allunyat la teoria de l'acció (Montes, 2011; Comas, 2007); les accions són desenvolupades per professionals de les polítiques de joventut sense un perfil definit (Bravo, 2005; Cádiz i Cardona, 2011; Montes, 2015), i les àrees de joventut han comptat, tradicionalment, amb poc pes polític (Comas, 2007; Camacho-Grande, 2011).

Els objectius que proposa aquest estudi són els següents:

1. Entendre els efectes de l'estructura territorial en el desenvolupament de la població jove.
2. Identificar els àmbits d'actuació i els models de polítiques de joventut aplicats pels diferents municipis balears.
3. Analitzar l'impacte de les estructures polítiques, tècniques i econòmiques en l'àmbit de la joventut.
4. Reflexionar sobre el perfil professional del personal de joventut.
5. Presentar recomanacions per millorar l'execució i l'impacte de les polítiques locals de joventut (PLJ).

2. Contextualització

Segons les dades oficials del padró de gener de 2021, les Illes Balears (IB) tenen 1.173.008 habitants. A la taula I es mostren les dades per illa ordenades de la més gran a la més petita.

Pel que fa a la població jove, a les Balears hi resideixen 194.540 joves de 15 a 29 anys (IBESTAT, 2021), la qual cosa suposa un 16,58 % de la població. «La joventut és una minoria en el conjunt de la població a Espanya» (Pérez Díaz, 2020, p.27), i encara més a les Balears. Per illes, el 78,61 % del jovent viu a Mallorca, el 12,28 % a Eivissa, el 8,17 % a Menorca i el 0,94 % a Formentera.

Taula 1. Població per illa de residència

	Població	%
ILLES BALEARS	1.173.008	100,00
Mallorca	912.544	77,80
Menorca	95.936	8,18
Eivissa	152.820	13,03
Formentera	11.708	1,00

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT (2021). Espanya (CC BY 3.0)

El jovent es concentra principalment a les ciutats, segons dades de l'Observatori de la Joventut de les Illes Balears (OBJIB) del 2020. El 37,84 % del jovent de les Balears i el 48,3 % dels mallorquins viuen a Palma, el 30,93 % dels menorquins a Maó i el 35,55 % dels eivissencs a la ciutat d'Eivissa.

El pes de la població jove balear ha disminuït un 2,9 % durant els darrers onze anys, però la intensitat de la baixada varia segons l'illa. Destaca que a Eivissa hagi baixat un 5,4 % i que la reducció a Mallorca i Menorca fos forta fins a l'any 2016, moment en què es va començar a revertir la situació (OBJIB, 2021). Les Balears tenen un total de 67 municipis, que estan distribuïts de la manera següent: 53 a Mallorca, 8 a Menorca, 5 a Eivissa i 1 a Formentera.

Mallorca concentra la majoria dels municipis menys poblats. Al contrari, Palma té un percentatge altíssim de la població de l'illa, i més encara si hi

sumam els habitants de la resta de la badia de Palma (Calvià, Lluçmajor i Marratxí). La major part de municipis menorquins tenen entre 5.000 i 9.999 habitants, i Eivissa té la població més repartida perquè concentra la majoria dels seus municipis en la franja de més de 20.000 habitants. Formentera és un cas especial i únic al territori espanyol perquè és al mateix temps municipi i consell insular. A més, en el Decret 39/1997, de 14 de març, de mesures especials i transitòries per a l'illa de Formentera, se li reconeix la doble insularitat.

El 38,81 % dels municipis de les Balears tenen una població inferior a 5.000 persones, «la qual cosa implica que, en principi i en teoria, es tractaria d'entitats amb poca capacitat econòmica, necessitades d'assistència per part del Consell Insular» (Mas, 2002, p.8). Aquest fet afectarà sobre manera la capacitat d'aquests municipis per cobrir les necessitats del jovent.

Taula 2. Nombre de municipis per rang d'habitants i illa

Habitants	Nre. de municipis	%	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
De 0 a 499	2	2,99 %	2	0	0	0
De 500 a 1999	10	14,93 %	9	1	0	0
De 2.000 a 4.999	14	20,90 %	13	1	0	0
De 5.000 a 9.999	17	25,37 %	12	4	1	0
De 10.000 a 19.999	11	16,42 %	10	0	0	1
De 20.000 a 49.999	10	14,92 %	5	2	3	0
De 50.000 a 99.999	2	2,99 %	1	0	1	0
Més de 100.000	1	1,48 %	1	0	0	0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT (2021). Espanya (CC BY 3.0)

La mida i la posició geogràfica dels municipis són factors determinants per al jovent. El pes de la població jove és menor en els municipis poc poblats i d'interior, i els municipis costaners amb més dinamisme econòmic i més poblats són els que tenen taxes de població juvenil més significatives. La taxa juvenil dels municipis amb menys de 500 habitants està per sota del 12,7 % (OBJIB, 2021).

3. Metodologia

3.1. Anàlisi quantitativa

La primera part s'ha basat en l'explotació de dades geogràfiques i territorials i d'enquestes telefòniques adreçades a les persones responsables de joventut dels municipis fetes durant els mesos de febrer i març del 2022. S'ha enquestat el 100 % de l'univers d'estudi, que ha quedat conformat per una persona responsable de l'àrea de joventut de cada ajuntament balear. Per determinar el càrrec funcional de la persona enquestada, s'ha seguit el següent ordre de prioritats: personal tècnic; dinamitzadors i dinamitzadores o informadors i informadores juvenils; regidors i regidores de joventut, i batles i batllesses. En alguns casos s'ha entrevistat les educadores socials perquè l'ajuntament ha informat que eren les que dinamitzaven les activitats juvenils, sol·licitaven subvencions i promovien la participació del jovent.

El 55,22 % de les respostes provenen del personal de joventut (personal tècnic, de coordinació i de dinamització i informació juvenil), el 28,36 % correspon a càrrecs polítics

(regidors i regidores i batles i batllesses) i el 16,42 % de les respostes són de personal de serveis socials.

3.2. Anàlisi qualitativa

L'estudi qualitatiu s'ha fet mitjançant entrevistes semiestructurades focalitzades a informadors i informadores clau. Així, s'ha entrevistat persones amb una llarga trajectòria i s'han valorat especialment les que han demostrat tenir una visió àmplia durant les enquestes telefòniques. S'han fet 7 entrevistes a personal tècnic (2 a Mallorca, 2 a Menorca, 2 a Eivissa i 1 a Formentera), de les quals una ha estat presencial i la resta en línia. La mostra de l'estudi s'ha confeccionat seguint les condicions següents:

- Personal tècnic de municipis de diferents mides (0-4999, 5000-19999, 20.000-49.999 i més de 50.000 habitants). S'ha assegurat la selecció de persones de cada illa.
- Personal tècnic d'administracions supramunicipals amb competències en joventut de cada illa.

4. Resultats de l'estudi

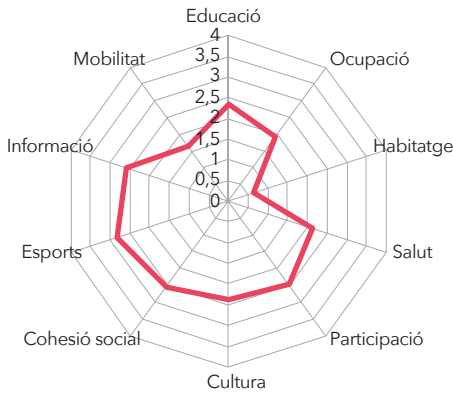
4.1. Polítiques de joventut

Al llarg del temps s'han definit diferents models de polítiques de joventut que, al principi, s'han pogut percebre com a antagònics, però que, finalment, han demostrat ser complementaris. Els models han posat l'accent en diferents aspectes de la condició jove.

Àmbits d'actuació

L'esport, entès com a activitat de temps lliure, és el primer àmbit, ja que s'hi desenvolupen més accions. Les persones entrevistades veuen una relació directa entre les àrees de joventut i esports. El consideren un àmbit important perquè les iniciatives esportives tenen molt bona acollida per part del jovent, fomenten hàbits saludables i generen espais de participació. En segon lloc, apareix l'àmbit de participació i associacionisme, en què destaca el suport a l'associacionisme juvenil. En tercer lloc, hi ha l'àmbit d'orientació i d'informació juvenil.

Gràfic 1: Predomini d'accions per àmbit d'actuació escala 0-4

Font: Elaboració pròpia

D'altra banda, l'habitatge, la mobilitat i l'ocupació són els àmbits en què menys es treballa en els municipis. Moltes persones argumenten que les competències d'habitatge no són municipals. D'altres expliquen que són competències difícils d'abordar: «Habitatge se'ns escapa [...]. Hi

ha molta gent que paga habitacions, hi ha molta gent que es queda al marge de la part legal i que no pot demanar la subvenció (municipal)» (tècnic/a de joventut 4, 2022). Quant a l'ocupació, expliquen que no tenen gaire demanda d'aquest tema perquè els majors d'edat deixen d'acudir als serveis de joventut. «No travessa la porta dels casals ningú que tenguin més de 20 anys, ni de 18!» (tècnic/a de joventut 2, 2022). A la taula III es poden observar els resultats obtinguts per àmbit d'actuació segons la mida dels municipis.

La mida dels municipis afecta considerablement la seva capacitat per atendre el jovent. Aquest fet és molt evident en els municipis de menys de 2.000 habitants, però també s'observa en els de menys de 5.000. Així mateix, els municipis de més de 50.000 persones mostren una major capacitat per cobrir aquestes necessitats, encara que tenen àmbits que estan per sota de la mitjana: mobilitat, esports i salut.

Els municipis que no tenen reservat pressupost específic per a joventut i els que no tenen regidories de joventut mostren, en tots els àmbits, graus d'intervenció menors que la mitjana total. Si comparem les dades, la manca de regidoria afecta més el desenvolupament d'accions en matèria de joventut que la falta de partida pressupostària específica.

A partir de l'anàlisi dels àmbits d'intervenció, s'han identificat els models de polítiques de joventut (afirmatives, transicions i orientades als eixos de desigualtat) que es desenvolupen als municipis balears.

Taula 3. Àmbit d'accions implantades segons la mida del municipi (escala 0-4)

	Mitjana total	+50.000 hab.	Diferència	De 20.000 a 49.999	Diferència	De 10.000 a 19.000	Diferència
Educació	2,36	2,67	0,31	2,92	0,56	2,36	0,00
Ocupació	1,93	3,00	1,07	2,17	0,24	2,00	0,07
Habitatge	0,64	3,00	2,36	0,75	0,11	0,18	-0,46
Salut	2,16	2,00	-0,16	2,75	0,59	2,55	0,38
Participació	2,61	3,33	0,72	3,17	0,55	2,73	0,12
Cultura	2,39	3,33	0,95	2,58	0,20	2,45	0,07
C. social	2,55	3,00	0,45	2,92	0,36	2,55	-0,01
Esports	2,84	2,67	-0,17	2,75	-0,09	3,09	0,26
Informació	2,60	4,00	1,40	3,00	0,40	2,73	0,13
Mobilitat	1,64	1,33	-0,31	2,33	0,69	1,55	-0,10

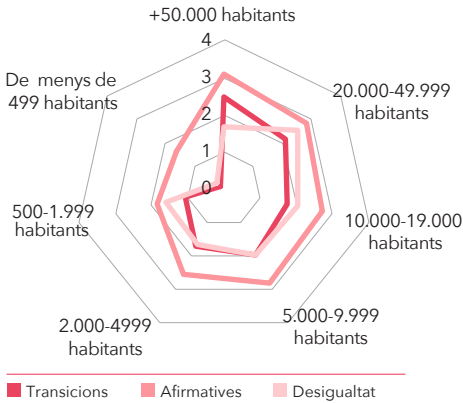
	De 5.000 a 9.999	Diferència	De 2.000 a 4.999	Diferència	De 500 a 1.999	Diferència	De menys de 499	Diferència
Educació	2,50	0,14	2,43	0,07	1,67	-0,69	0,00	-2,36
Ocupació	2,19	0,26	2,21	0,29	0,67	-1,26	0,00	-1,93
Habitatge	0,94	0,30	0,43	-0,21	0,22	-0,42	0,00	-0,64
Salut	2,25	0,09	1,86	-0,31	1,67	-0,50	0,50	-1,66
Participació	2,63	0,01	2,21	-0,40	2,22	-0,39	2,00	-0,61
Cultura	2,63	0,24	2,50	0,11	1,56	-0,83	0,50	-1,89
C. social	2,56	0,01	2,79	0,23	1,67	-0,89	2,00	-0,55
Esports	3,44	0,60	2,71	-0,12	2,00	-0,84	2,00	-0,84
Informació	2,56	-0,03	2,71	0,12	1,89	-0,71	0,00	-2,60
Mobilitat	1,69	0,05	1,43	-0,21	1,56	-0,09	0,00	-1,64

■ Desviació +0,50 punts inferior a la mitjana total   ■ Desviació +0,50 punts superior a la mitjana total

Font: Elaboració pròpia

Gràfic 2: Polítiques de joventut aplicades segons la mida del municipi (escala 0-4)

Font: Elaboració pròpia

Es pot veure un predomini de les polítiques afirmatives considerant els àmbits de participació, cultura i esports. Són les que volen fer costat la joventut en la seva condició juvenil; polítiques identitàries que solen incloure aspectes com la mobilitat, la prevenció, les activitats lúdiques, etc. No se cerca una projecció de futur, sinó acompanyar la joventut en aquesta etapa evolutiva (Comas, 2007; Fabra i Anton, 2018). «Treballam el lleure, bastant, sobretot amb adolescents, i després informació juvenil [...], però costa» (tècnic/a de joventut 6, 2022). «En l'àmbit de l'administració local, jo crec que es continuen treballant molt les polítiques afirmatives i crec que és l'administració per excel·lència que ha de dur a terme aquestes polítiques» (tècnic/a de joventut 3, 2022).

Quant a les polítiques orientades als eixos de desigualtat, s'han valorat els àmbits de mobilitat i cohesió social; són les segones en importància. Però, així i tot, els i les professionals

de les polítiques de joventut (PPJ) consideren que es fan entre poques i algunes accions en aquests àmbits. Aquestes polítiques volen pal·liar les desigualtats generades per la dinàmica d'estratificació social que pateix el jovent en funció dels anomenats eixos de desigualtat social: gènere, classe, ètnia... (Fabra i Anton, 2018).

Finalment, les polítiques enfocades a la transició del jovent són les que menys es treballen als municipis balears, i la grandària del municipi afecta directament la seva capacitat per poder donar suport en aquests àmbits. Les polítiques de joventut de transició o emancipació són les que posen l'èmfasi a promoure l'accés de la joventut a la plena ciutadania. Aposten per «facilitar la transició dels i les joves cap a la vida adulta, i per tractar els aspectes determinants de l'emancipació: el treball, l'habitatge, l'educació i la salut, fonamentalment» (Planas-Lladó, Soler-Masó i Feixa-Pàmpols, 2014, p.557). «Des de l'àmbit local, de polítiques d'emancipació, de transició, se'n fan menys, és a dir, es desitja, però es tenen menys competències per desenvolupar-les» (tècnic/a de joventut 3, 2022).

Plans locals de joventut

Per desplegar una intervenció de qualitat en joventut, és necessari conèixer els recursos disponibles i la realitat del jovent del territori; saber què és el que es vol aconseguir; definir uns objectius clars; establir les responsabilitats de les persones implicades, i, especialment, transformar les idees en accions concretes (European Commission, 2017).

Cal afavorir polítiques que se centrin en solucions en lloc de fer-ho en problemes i plans integrals de joventut; polítiques que ajudin a definir-les, impulsar-les i coordinar-les (Brunet, 2002). Els serveis de joventut només tenen sentit quan mantenen la seva capacitat d'interlocució amb el jovent, i l'àmbit local és on això es pot donar amb més intensitat perquè és el més proper a la ciutadania (Montes, 2011). Així doncs, ha de ser una prioritat fer arribar la planificació estratègica en matèria de joventut a tots els ajuntaments.

El 88 % dels municipis no tenen un pla local de joventut i el 7 % l'estan elaborant i tenen previst acabar-lo durant l'any 2022. El 40 % dels municipis que els estan desenvolupant tenen entre 20.000 i 50.000 habitants. Finalment, el 5 % dels municipis declaren tenir un pla local de joventut, però la majoria no són públics.

Totes les persones entrevistades valoren que és necessari planificar les accions en l'àmbit de la joventut; això no obstant, hi ha divergències sobre com s'ha de dur a terme aquesta planificació i en quin nivell. Per una banda, hi ha PPJ que consideren que els plans locals de joventut són massa complicats i difícils d'implementar: «Són difícils de planificar i d'executar i no hi ha interès polític per desenvolupar-los» (tècnic/a de joventut 1, 2022). D'altres, mostren escepticisme sobre la seva utilitat real: «Si hi ha un pla de joventut amb un pressupost que li doni suport, perfecte; però que quedi com un llibre, no» (tècnic/a de joventut 4, 2022). Hi ha qui dubta sobre la necessitat d'implantar plans locals de joventut en territoris reduïts: «L'illa no és gaire gran [...], hauríem de començar per un pla

insular i després veure si és necessari o no crear un pla municipal» (tècnic/a de joventut 5, 2022); «el meu municipi és molt petit, té 1500 habitants, i el cost que suposa fer un pla de joventut és massa elevat pel volum de gent. Crec que és més interessant [...] fer-lo a escala intermunicipal» (tècnic/a de joventut 6, 2022). D'altres PPJ els consideren imprescindibles: «No anam enlloc perquè no tenim un nord, i aquest nord ha de ser consensuat per tothom que tengui un paper en les polítiques de joventut» (tècnic/a de joventut 2, 2022). Per acabar, hi ha els qui apunten la necessitat d'un canvi de cultura: «Tot això hauria de ser una cultura, una cultura de la planificació [...], i planificar amb els diferents agents» (tècnic/a de joventut 3, 2022).

4.2. Professionals de les polítiques de joventut

Les funcions i les tasques del personal de joventut són molt variades, i per cobrir-les han sorgit diversos perfils professionals identificats en diferents estudis i treballs. A l'estudi s'han tingut en compte els següents: personal tècnic, de coordinació, de dinamització i d'informació juvenil (Bravo *et al.*, 2005; Mas i Colorado, 2019). A més, s'hi ha inclòs l'opció d'altres per recollir perfils no assenyalats.

El personal tècnic de joventut fa referència a les persones responsables de la planificació, l'execució i l'avaluació de les polítiques de joventut del municipi (Mas i Colorado, 2019). Habitualment, es parla del personal de coordinació en joventut quan es contracten entitats privades per gestionar els serveis de joventut del municipi, encara que alguns municipis

grans també tenen en la seva plantilla aquest perfil per dirigir diferents seccions o serveis.

Les persones dinamitzadores «s'encarreguen de l'atenció al públic, del treball directe amb joves i de la dinamització d'espais» i les informadores juvenils «treballen directament amb la població jove, en l'atenció al públic i fan la comunicació i la difusió de programes» (Mas i Colorado, 2019).

Perfils professionals de les polítiques de joventut

Els resultats de l'estudi han permès determinar que a les Illes Balears hi reballen un total de 190 professionals de les polítiques de joventut en l'àmbit local. A més, alguns ajuntaments manifesten que la plantilla s'amplia considerablement durant els mesos d'estiu per respondre a l'increment de demanda.

Taula 4. Perfil professional del personal de joventut segons la mida del municipi

	Total	Més de 50.000	De 20.000 a 49.999	De 10.000 a 19.999	De 5.000 a 9.999	De 2.000 a 4.999	De 500 a 1999
Personal tècnic	17,89 %	20,00 %	15,56 %	32,00 %	14,81 %	12,50 %	20,00 %
Coordinació	15,26 %	7,27 %	22,22 %	12,00 %	22,22 %	12,50 %	0,00 %
Dinamització	40,53 %	34,55 %	53,33 %	36,00 %	55,56 %	62,50 %	60,00 %
Informació juvenil	10,53 %	21,82 %	4,44 %	8,00 %	3,70 %	12,50 %	20,00 %
Altres	15,79 %	16,36 %	4,44 %	12,00 %	3,70 %	0,00 %	0,00 %

Font: Elaboració pròpia

Els perfils més nombrosos són el de dinamització juvenil i el de personal tècnic i de coordinació. Els municipis més petits prioritzen la contractació de personal de dinamització, excepte en els d'entre 10.000 i 19.999 habitants, on sovint el personal tècnic també assumeix les tasques de dinamització i d'informació juvenil. Els serveis d'informació juvenil estan més dotats als municipis de més de 50.000 habitants. Si atenem el gènere de les persones enquestades, el 76,12 % són dones. Així doncs, es confirma que és un sector feminitzat, tal com es veu en els darrers censos i estudis so-

bre PPJ de les Balears, Catalunya i la Comunitat Valenciana (ACPPJ, 2018; Mas i Colorado, 2019; APJCV, 2020).

Les titulacions més sol·licitades són les que estan relacionades amb el lleure educatiu infantil i juvenil, que constitueixen un 35,37 %, seguides pels estudis universitaris i la formació professional de grau superior. Cap municipi de menys de 2.000 habitants no sol·licita personal de joventut amb estudis universitaris, i el 58,14 % dels llocs de feina amb perfil universitari s'han ofert a ajuntaments de més de 20.000 habitants. El 85,29 % de les places que requereixen estudis de formació pro-

fessional superior corresponen a municipis de més de 50.000 habitants. El 41,67 % de places que exigeixen la titulació de batxillerat es troben a municipis de menys de 5.000 habitants. Els municipis de més de 20.000 habitants concentren el 75 % dels perfils de l'ESO, que corresponen a personal administratiu. Per norma general, es demanen requisits acadèmics més elevats als ajuntaments més grans.

S'observa un consens ampli sobre la necessitat de comptar amb PPJ amb formació universitària: «Es necessita formació universitària en l'àmbit de la joventut, això ho veig clar» (tècnic/a de joventut 5, 2022). A més, es considera prioritari que aquest personal tingui formació específica en l'àmbit educatiu o social: «En temes de joventut jo crec que les figures han de ser de l'àmbit social: treballadors socials, educadors socials, animadors socioculturals, pedagogs...» (tècnic/a de joventut 6, 2022). N'hi ha que també assenyalen la importància tenir formació específica sobre polítiques de joventut: «Estaria bé tenir una formació comuna en polítiques de joventut» (tècnic/a de joventut 2, 2022).

Situació laboral dels i les PPJ

El 46,84 % del personal de joventut dels municipis de les Illes Balears està contractat a través d'entitats privades i el 69,32 % d'aquest personal ha estat contractat per treballar en municipis de més de 20.000 habitants. El 16,84 % ha de combinar les tasques de tècnic de joventut amb altres com les de dinamització, informació o administració, i el 10 % fa feina per a més àrees de l'ajuntament. «Feim de tot, jo som informadora, dinamitzadora, la responsable de subvencions, la responsable adminis-

trativa de joventut... Totes les tasques» (tècnic/a de joventut 6, 2022).

El 62,80 % està a jornada completa. La contractació a jornada parcial és més comuna en els municipis petits, ja que el 56 % dels contractes a jornada parcial es donen als municipis de menys de 10.000 habitants i només el 8 % en ajuntaments de més de 50.000. El 51,31 % dels contractes a temps parcial són per menys de 20 hores setmanals, la qual cosa indica que proliferen jornades molt reduïdes. Comparant les dades amb el darrer estudi sobre els i les PPJ fet a les Illes Balears (Mas i Colorado, 2019), observam que la temporalitat ha augmentat del 20 % al 37,20 % i que els contractes de menys de 10 hores constitueixen el 21,62 % dels contractes temporals.

Els i les PPJ tenen una visió negativa sobre la situació que pateix el col·lectiu, «poc personal, poc qualificat, amb unes condicions laborals precàries i menys valorat» (tècnic/a de joventut 2, 2022). Desenvolupen la seva tasca amb dificultats perquè la seva figura professional és molt desconeguda: «Crec que ni els ajuntaments són conscients què és un tècnic de joventut, un informador, un dinamitzador» (tècnic/a de joventut 6, 2022). D'altres destaquen la importància d'adequar les condicions laborals a les característiques específiques del sector: «Som uns funcionaris que estam al servei, en el nostre cas, dels joves. Quan hi són els joves? A l'horabaixa, ells no es poden adaptar a l'horari, tu t'has d'adaptar a les seves necessitats» (tècnic/a de joventut 4, 2022). Denuncien condicions laborals precàries: «Els sous, en general, són baixos, molts no estam ni contractats pel que realment feim» (tècnic/a de joventut 6, 2022). I n'hi ha que defensen la necessitat de

cercar un millor encaix de l'àmbit de joventut amb les administracions públiques: «Pens que són equips que no són prioritaris dins l'administració [...] perquè joventut no és una prioritat» (tècnic/a de joventut 7, 2022).

4.3. Institucionalització de les polítiques locals de joventut

Regidories de joventut

Els resultats de l'enquesta mostren que el 94,6 % dels ajuntaments compten amb regidoria de joventut i que el 86 % ho fa de manera compartida amb altres àrees. Destaquen la d'esports (present en el 42 % de les regidories compartides), festes (28 %) i educació (24 %).

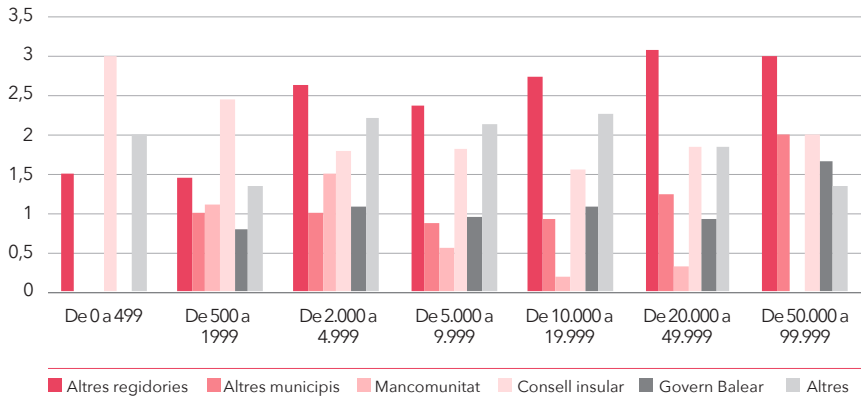
Coordinació interdepartamental i interinstitucional

La coordinació interdepartamental (entre regidories), més consolidada que la interinstitucional, es dona més intensament en els municipis grans. El 83,58 % dels municipis declara que té entre alguna i bastanta coordinació interdepartamental. Els municipis que no tenen pressuposts específics de joventut mostren graus de col·laboració més baixos en tots els casos, i els que no tenen regidoria de joventut declaren tenir més coordinació interdepartamental, tal vegada perquè totes les accions les han de desenvolupar altres departaments. «Fa anys teníem àrea i serveis específics de joventut, però ara es treballen les seves necessitats directament des de les altres regidories (habitatge, serveis d'ocupació, educació)» (tècnic/a de joventut 1, 2022). Amb tot, hi ha PPJ que parlen d'interferències a l'hora d'in-

tervenir amb el jovent: «Hi ha molta interferència entre departaments, tothom vol fer de tot, i nosaltres estam aquí enmig de tots els altres departaments (habitatge, formació, treball) i en quedam un poc al marge» (tècnic/a de joventut 6, 2022). D'altres descriuen diferències metodològiques que dificulten el desenvolupament de la transversalitat i de la cooperació entre departaments: «[Joventut] està molt lluny de com entenen les feines altres departaments [...]. La transversalitat queda molt polida en els papers, però a l'hora de la pràctica, aquí almenys, no» (tècnic/a de joventut 4, 2022). Finalment, altres PPJ demanen més recursos per desenvolupar el treball interdepartamental i transversal: «La clau és tenir un departament de joventut que disposi de molts de recursos» (tècnic/a de joventut 5, 2022).

La cooperació interinstitucional es produeix de diferent manera segons l'organisme amb el qual es dugui a terme. Els consells insulars són les entitats amb les quals es reconeix que hi ha més coordinació; tenen competències en joventut i ofereixen finançament i suport tècnic. Després apareix l'apartat d'altres, en què destaca la coordinació amb centres educatius i entitats privades locals. La coordinació amb les mancomunitats és baixa –com era d'esperar, per la manca de competències en joventut–, però alguns municipis l'han destacada perquè l'educadora social mancomunada desenvolupa algunes tasques pròpies de l'àrea de joventut per falta de personal especialitzat. Pareix que els municipis col·laboren poc entre ells per generar sinergies en matèria de joventut i també hi ha poca coordinació amb el Govern de les Illes Balears (GOIB), organisme que ofereix formacions i assessorament.

Gràfic 3: Valoració de la coordinació

Font: Elaboració pròpia

L'organització de les competències dels diferents nivells de l'Administració no està prou clara: «La coordinació amb el Consell Insular va per èpoques. Hi ha èpoques amb molta bona relació i en èpoques estam un poc deixats. I a escala autonòmica cal dir que quasi no sé el que fa el GOIB» (tècnic/a de joventut 6, 2022). Tal vegada aquest fet genera confusió i dificulta que la ciutadania conegui els recursos disponibles: «Aquesta triple administració (GOIB, consell insular, ajuntament), a la gent la fa confondre; no es té clar quines competències té cada un» (tècnic/a de joventut 4, 2022). La separació geogràfica per illes tampoc no hi ajuda: «Jo crec que aquesta distància física que hi ha, realment, és el que més ens afecta» (tècnic/a de joventut 7, 2022); però les noves tecnologies estan ajudant a reduir l'impacte d'aquesta distància: «La part tecnològica ha facilitat moltíssim que tinguem una bona comunicació» (tècnic/a de joventut 4, 2022).

Encara que els resultats mostren que hi ha una certa coordinació interinstitucional, aquesta depèn de la voluntat política i del personal de joventut perquè no s'utilitzen mecanismes oficials de cooperació: «L'entesa personal és molt senzilla [...], però en la pràctica no hi ha absolutament cap sistema protocol·litzat de coordinació de res» (tècnic/a de joventut 2, 2022).

Pressupost

El 75,8 % dels municipis balears tenen pressupost específic per a joventut. La taula V mostra el percentatge de municipis que tenen pressupost per a joventut segons la mida, i es veu una relació entre la mida i la reserva pressupostària.

Dels resultats de les entrevistes es desprèn que la inversió pública en l'àmbit de la joventut a les Illes Balears és escassa. «No es destinen recursos en l'àmbit de la joventut» (tècnic/a de joventut 2, 2022). Això afecta tots els

altres aspectes analitzats. «Sense una estructura, un personal, un pressupost propi, és impossible» (tècnic/a de joventut 4, 2022).

Taula 5. Percentatge de municipis amb pressupost específic per a joventut

Habitants	% de municipis amb pressupost específic per a joventut
De 0 a 499	50,00 %
De 500 a 1999	55,56 %
De 2.000 a 4.999	57,14 %
De 5.000 a 9.999	87,50 %
De 10.000 a 19.999	81,82 %
De 20.000 a 49.999	91,67 %
De 50.000 a 99.999	100,00 %

Font: Elaboració pròpia

5. Conclusions i propostes

5.1. Arquitectures que donen suport al treball en joventut

Taru *et al.* (2020) proposen valorar les arquitectures que donen suport al treball juvenil per analitzar el nivell de desenvolupament de les polítiques de joventut. Les avaluen considerant els factors següents: el reconeixement normatiu del treball en joventut i de sistemes que garanteixin la qualitat; el suport econòmic i d'aprenentatge per als i les PPJ, i el fet que hi hagi associacions de PPJ. Els resultats de l'avaluació de les arquitectures permeten classificar-les en quatre grups: ben desenvolupades, amb espai de desenvolupament, parcialment desenvolupades i necessitades de desenvolupament.

El perfil professional i les categories dels i les PPJ s'ha introduït, de manera genèrica, en la Llei 5/2022, de 8 de juliol, de polítiques de joventut de les Illes Balears, però no s'hi determinen les titulacions mínimes. La mateixa normativa estableix que el GOIB, els consells insulars i les entitats locals tenen les competències per desenvolupar plans estratègics, i en concreta, quant al contingut, la vigència, la metodologia, el desplegament i l'avaluació.

Respecte al suport econòmic i d'aprenentatge, no s'ofereix formació professional o educació terciària sobre joventut, només hi ha suport institucional a l'educació no formal en l'àmbit de l'oci educatiu, i el suport econòmic a les polítiques locals de joventut és baix. Finalment, cal destacar que les Balears compten amb l'Associació de Professionals de la Joventut de les Illes Balears (APROJIB).

Segons les categories establertes per Taru *et al.* (2020), les arquitectures que donen suport al treball juvenil a les Balears estan parcialment desenvolupades, i necessiten desplegar-se especialment en l'àrea de suport als i les PPJ i en sistemes que garanteixin la qualitat.

5.2. Nivell d'institucionalització de les polítiques locals de joventut

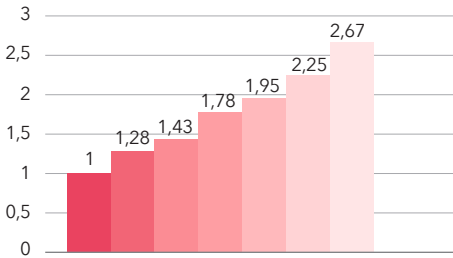
S'ha valorat el nivell de consolidació de les polítiques locals de joventut adaptant la proposta de Brugué *et al.* (2019) de la forma següent:

- Existència de regidoria (0 si no hi ha regidoria; 0,5 si n'hi ha, però és compartida, i 1 si és exclusiva).
- Existència de personal assignat a la matèria (0 si no hi ha personal; 0,5 si

l'equip disposa d'una o dues persones, i 1 si disposa de tres persones o més).

- Disponibilitat de partida (0 si no hi ha partida pressupostària, i 1 si se n'ha previst).
- Existència d'un pla local de joventut (0 si no s'ha elaborat cap pla; 0,5 si està previst aprovar-lo dins l'any 2022, i 1 si se n'ha elaborat un).

Gràfic 4: Índex d'institucionalització de les polítiques locals de joventut segons la mida dels municipis

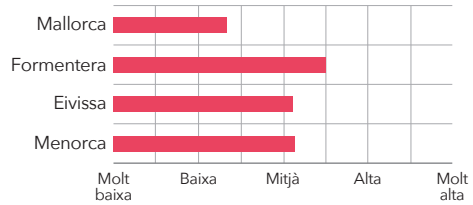
Font: Elaboració pròpia

Els municipis més petits tenen un menor índex d'institucionalització llastrat per la manca de recursos econòmics i professionals. Els de menys de 10.000 habitants tenen un índex entre mitjà i baix. En general, l'índex d'institucionalització de les polítiques locals de joventut de les Balears és baix, a causa de la poca planificació estratègica i la falta de recursos humans i econòmics.

A Mallorca, pel fet de tenir una gran quantitat de municipis petits, l'índex d'institucionalització de les polítiques locals de joventut és baixa (1,34). Menorca i Eivissa mostren resultats semblants, ja que tenen un ín-

dex mitjà (2,13 i 2,10 respectivament). Formentera, a causa de la seva condició de municipi i consell, té un índex alt (3). La disseminació de la població en municipis més petits dificulta i encareix la gestió dels serveis de joventut, aspecte que s'ha de considerar a l'hora de distribuir els recursos.

Gràfic 5: Índex mitjà d'institucionalització de les PLJ segons illa

Font: Elaboració pròpia

5.3. Propostes d'intervenció

La municipalització de les polítiques de joventut afavoreix la proximitat, la interlocució i l'adaptació de les intervencions a les necessitats reals del jovent (Montes, 2011), però la situació dels serveis de joventut és molt diferent segons el municipi, i no tots poden oferir els mateixos serveis. S'observa que les intervencions en els àmbits propis de les polítiques de transició són febles, sobretot en els municipis més petits; hi manca planificació a mitjà i llarg termini, i hi predominen les accions a curt termini que mostren resultats dèbils (Comas, 2007; Dunne *et al.*, 2015). A més, és necessari consolidar el procés de professionalització dels equips de joventut. A continuació, es detallen recomanacions per desenvolupar les polítiques locals de joventut de les Balears,

cosa que implicaria la mobilització de recursos de tots els nivells de l'Administració de la Comunitat Autònoma:

1. Clarificar la distribució de les competències en matèria de joventut. El procés de traspàs de competències s'ha fet de forma gradual i desorganitzada. És necessari revisar el repartiment de les competències per estructurar-les (Camacho-Grande, 2011; Castaño i Zinkunegi, 2011). «Des del Consell tenim competències en joventut, però això no es tradueix en una capacitat de decisions sobre la normativa i la legislació que després ha de marcar el marc d'actuació [...]. Hem d'executar competències quan, moltes vegades, no encaixa la normativa amb la realitat» (tècnic/a de joventut 2, 2022). S'han d'obrir processos de negociació horitzontal (Brugué, Canal i Paya, 2015) en els quals totes les administracions competents decideixin quins àmbits d'intervenció s'han de treballar a cada nivell i de quina manera s'han d'ajustar a les necessitats de cada territori. També cal determinar quins són els serveis que han d'oferir els diferents nivells de l'administració. Es tracta d'avançar cap a la corresponsabilitat que introdueix la Llei de polítiques de joventut de les Illes Balears.

2. Incrementar la cooperació interdepartamental i interinstitucional. «Jo crec que la coordinació interinstitucional és una de les grans mancances» (tècnic/a de joventut 3, 2022). La cooperació interinstitucional és fonamental per desenvolupar polítiques de joventut (Nico, 2014; Brugué i Canal, 2012; Montes, 2011). Així es facilita la distribució de les compe-

tències de les matèries que afecten el jovent, s'eviten duplicitats i es millora la implantació de plans integrals de joventut. També és necessari desenvolupar la coordinació interdepartamental, «hem demanat que la nova llei de joventut [...] creï mecanismes perquè hi hagi coordinació, presa de decisions i debat a totes les conselleries» (tècnic/a de joventut 2, 2022). S'han de crear comissions que disposin d'un paraigua legal i flexible que les legítimi i que faciliti la innovació; que tinguin objectius ben definits; que estiguin compostes per membres amb capacitat real de prendre decisions; en què hi hagi un bon equilibri entre personal tècnic i càrrecs polítics compromesos, i que comptin amb lideratge polític i tècnic i amb estratègies de cooperació i estils de lideratge intensos però modestos (Brugué, Canal i Paya, 2015). «Sempre que n'hi ha hagut [de comissions interinstitucionals i interdepartamentals] i que les hem treballat, jo he observat que s'ha millorat en la cultura de la política de joventut» (tècnic/a de joventut 3, 2022). D'altra banda, s'han d'afavorir reunions bilaterals i trilaterals per enfortir les relacions i la coordinació entre diferents departaments o institucions (Residori *et al.*, 2015).

3. Elaborar un pla de municipalització de les polítiques de joventut. A les Balears, els consells insulars són l'administració més pròxima als ajuntaments, i per aquesta raó haurien de liderar el disseny, la implementació i l'avaluació d'aquests plans amb la col·laboració del GOIB. Els plans haurien de preveure, com a mínim, la dotació de personal amb les categories professionals i la formació acadèmica

adequades; la implantació de la planificació estratègica, i la corresponsabilitat municipal, amb l'aportació de partides pressupostàries específiques per a joventut.

4. Implantar la planificació estratègica en la gestió de les polítiques locals de joventut i garantir la sostenibilitat dels serveis de joventut. «Les polítiques de joventut són com una muntanya russa, uns anys estàs a dalt perquè és una prioritat i d'altres estàs a baix perquè no es fa res» (tècnic/a de joventut 1, 2022). Cal passar de la teoria a la pràctica (Dunne *et al.*, 2015), deixar d'improvisar i planificar accions a mitjà i llarg termini (Soler *et al.*, 2002). Es recomana desenvolupar la planificació estratègica territorial amb un sistema semblant al que proposa la llei catalana de polítiques de joventut. Això suposaria que el GOIB dissenyàs, implementàs i avaluàs plans de joventut; plans de territori, els consells insulars i els municipis, i plans del jovent amb participació de les entitats juvenils locals i regionals. Especialment, en els àmbits autonòmic i insular, és necessari diferenciar entre plans estratègics, que defineixen les polítiques de joventut en tots els àmbits, i plans d'acció, que són l'instrument de planificació que concreta, estructura i organitza l'acció (Pla Nacional de Joventut de Catalunya, 2013). Així, es recomana desplegar plans estratègics de sis anys que es concretin en plans d'acció bi-anuals (INJUVE, 2014). Per desenvolupar els plans locals de joventut, caldria garantir que els municipis tinguessin mínimament desenvolupades les seves intervencions en joventut perquè es pogués justificar la inversió tècnica i econòmica necessària (Montes, 2008).

5. Parar especial atenció a la planificació de l'avaluació de les polítiques locals de joventut per analitzar el procés (desenvolupament), el resultat (eficàcia i eficiència) i l'impacte de les accions.

6. Implicar el jovent i tots els altres actors en el disseny, la planificació i l'avaluació de les polítiques locals de joventut (Schild *et al.* 2017).

7. Promoure la recollida sistemàtica de dades locals i regionals sobre joventut (European Commission, 2015) per avaluar les accions, millorar el coneixement de la realitat i així planificar segons les necessitats reals. A més, s'hauria d'establir un sistema d'indicadors que ens serveixi com a eina de monitoratge de la situació del jovent (Serracant, Estivill i Sales, 2020). Per facilitar la comparació i el manteniment del sistema, s'hauria d'acordar a tots els nivells la divisió de les franges d'edat per recollir dades. L'actualització de les dades hauria de ser molt regular. S'haurien de fer estudis sobre les polítiques locals de joventut, com a mínim, cada quatre anys per poder diagnosticar-les i valorar-ne l'evolució.

8. Fer un replantejament metodològic que faciliti el disseny i la implementació de plans de joventut en el dia a dia. Els i les professionals de les polítiques de joventut han destacat la dificultat de dissenyar plans a causa de la manca de dades i de comunicació entre departaments. «Aquí no feim estudis, [...] no tenim dades» (tècnic/a de joventut 4, 2022). En aquestes condicions, impulsar un pla local de joventut suposa un gran esforç perquè implica fer una diagnosi

des de zero, i els ajuntaments no tenen recursos econòmics ni tècnics per dur-la a terme. Per aquesta raó, és important que les dades quantitatives que recull el GOIB es puguin desglossar per municipis i que es puguin revisar les bases metodològiques de tots els serveis de joventut per introduir la planificació estratègica en la quotidianitat dels serveis de joventut. Les programacions han d'incloure accions de recollida de dades qualitatives sobre la situació del jovent. Això implica planificar activitats pensades per recollir l'opinió del jovent i mantenir reunions periòdiques amb agents clau en temes de joventut del municipi. És una feina constant per conèixer la situació del jovent en tot moment i així facilitar la implantació de plans de joventut i l'adaptació d'aquests als canvis que es puguin produir. Les accions per recollir l'opinió del jovent s'han de plantejar amb metodologies pròpies de l'educació no formal i no han de suposar un esdeveniment aïllat, ja que haurien d'estar integrades en la resta d'activitats. Es poden trobar diversos manuals i treballs que proporcionen multitud de tècniques i recursos adaptats al jovent (Hernando, 2002; Escudero, 2004). Per tenir una base sòlida a l'hora d'iniciar un pla local de joventut, cal coordinar-se constantment amb les altres àrees municipals i no limitar-se al període de disseny del pla; fer informes d'avaluació del funcionament dels plans anteriors i dels serveis de joventut, i disposar de dades quantitatives i qualitatives sobre la situació actual del jovent.

9. Els plans locals de joventut han de ser una eina de feina i no un document enrevessat per exhibir en el

portal d'internet de l'ajuntament. Els plans i els informes d'avaluació han de ser públics, però han de ser realistes i s'han d'ajustar a les capacitats i les necessitats de cada territori (Comas, 2007).

10. Desplegar personal tècnic de joventut altament especialitzat en el territori per fer tasques de coordinació, afavorir la internacionalització del treball juvenil i generar continguts i eines metodològiques adaptades a cada localitat. Per una banda, els i les professionals de les polítiques de joventut destaquen la necessitat de comptar amb persones que puguin coordinar i liderar la cooperació interinstitucional. «Aquesta legislatura, el Consell Insular va posar una coordinadora [...] que és molt activa i gràcies a ella estam molt més units i treballam més en comú» (tècnic/a de joventut 4, 2022). Per l'altra, els i les professionals de les polítiques de joventut manifesten que tenen dificultats per desenvolupar algunes accions específiques perquè no poden tenir coneixement especialitzat sobre tots els àmbits que afecten el jovent, i perquè tenen poques hores per dissenyar les seves pròpies accions, especialment en els municipis més petits. A més, els resultats de l'estudi mostren la infrautilització dels recursos que ens ofereixen la Unió Europea i altres organitzacions internacionals per afavorir la mobilitat juvenil i millorar la qualitat de les intervencions en matèria de joventut. El GOIB podria contractar aquest personal, el lloc de feina del qual hauria d'estar ubicat físicament en diferents municipis de les Illes perquè estiguin realment integrats en el seu territori d'actuació i coneguin millor la realitat

que els envolta. Per acabar, es proposa que cada tècnic o tècnica desplegat tengui una especialització diferent (comunicació, salut, habitatge, etc.) per liderar la innovació i la creació de continguts i eines metodològiques altament especialitzades per a tots els municipis balears.

11. Determinar els perfils de professionals de la joventut detallant-ne les funcions, les tasques i els requisits acadèmics mínims. Les tasques que han de desenvolupar els serveis de joventut són complexes i exigents (Soler *et al.* 2002; Schild *et al.* 2017). En aquest sentit, es considera encertada la proposta de l'ACPPJ (Bravo *et al.*, 2005). Així i tot, es recomana que tots els ajuntaments comptin almanco amb una persona amb titulació universitària que s'encarregui de dissenyar, d'implementar i d'avaluar les polítiques locals de joventut (Montes, 2015). A fi de garantir això, és necessari el suport dels consells insulars per donar recursos als ajuntaments, sobretot als de menys de 5.000 habitants.

12. Millorar l'oferta formativa dirigida als i les professionals de les polítiques de joventut amb la creació d'estudis bàsics sobre aquest tema, com fa l'Observatori Català de la Joventut; l'afavoriment de la formació contínua des de totes les administracions amb competències en joventut (Montes, 2015); la inclusió de continguts sobre polítiques de joventut en els graus d'educació social i pedagogia (Soler *et al.* 2002) i en la formació professional de grau superior d'animació sociocultural; la promoció de l'intercanvi de bones pràctiques entre professionals (Schild *et al.*, 2017; Taru, Krzak-

lewska i Basarab, 2020); l'establiment de col·laboracions entre la Universitat de les Illes Balears i altres universitats per crear màsters i postgraus sobre joventut, i la implantació de certificats de professionalitat dels nivells 3, 4 i 5 per afavorir l'especialització dels i les professionals de les polítiques de joventut i el reconeixement de la seva formació contínua.

13. Augmentar el nombre de professionals de les polítiques de joventut amb equips mínims i ràtios. Es podria agafar com a exemple la Llei de serveis socials, que té en compte el nombre mínim de professionals segons la població per determinar l'obligatorietat d'aquesta figura i les ràtios de professionals en cada municipi (ACPPJ, 2022).

14. Mancomunar les tasques dels i les professionals de les polítiques de joventut per oferir millors condicions laborals als treballadors i treballadores (reducció dels contractes a temps parcial) i possibilitar l'atenció dels municipis més petits. «La possibilitat de mancomunar –hi ha altres comunitats autònomes que tenen experiències molt bones i aquí en tenim algunes– [...] és molt enriquidora» (tècnic/a de joventut 3, 2022). No és necessari utilitzar les estructures administratives ja creades; es proposa que els consells insulars promoguin l'associació de municipis per gestionar els serveis de joventut. Un bon criteri per unir els municipis podria ser compartir el mateix centre d'educació secundària (Soler *et al.*, 2002).

15. Garantir per part de les administracions públiques que es contracti el personal de joventut amb les cate-

gories adequades segons el conveni del sector públic o el conveni col·lectiu que pertoqui en el sector privat (ACPPJ, 2022). Per aconseguir-ho, els consells insulars han de donar suport econòmic als ajuntaments més petits a canvi que els municipis garanteixin les contractacions amb les categories adequades; a més, els ajuntaments haurien d'establir l'obligatorietat de contractar el personal en el conveni i la categoria professional adequats en els plecs de condicions dels processos de contractació pública.

16. Crear un cens de professionals de les polítiques de joventut per conèixer-ne les característiques i les necessitats i per donar-los suport.

17. Promoure el desenvolupament de les associacions de professionals del sector i establir un sistema de col·laboració fluid amb l'objectiu de millorar la implementació de polítiques de joventut. «És molt important tenir força com a col·lectiu [PPJ] i estar associats» (tècnic/a de joventut 2, 2022).

18. Donar a conèixer, a través del personal de joventut altament especialitzat esmentat en el punt 10, els recursos econòmics i formatius europeus per impulsar la creació de nous projectes, la formació contínua dels i les professionals de les polítiques de joventut i l'intercanvi d'experiències. En el cas que no hi hagi aquesta figura, una altra opció seria que el GOIB incrementàs el suport tècnic i la formació per desenvolupar aquesta funció.

19. Impulsar la perspectiva jove entre les administracions per afavorir una major conscienciació sobre la justícia intergeneracional i la necessitat

de pal·liar les desigualtats que pateix el col·lectiu jove. El fet de dur a terme aquesta acció suposa un canvi de paradigma, però sens dubte s'haurien d'usar les dues estratègies que han impulsat la perspectiva de gènere: formació específica per conscienciar sobre les desigualtats que pateix el jovent, amb indicació de com les ha d'abordar cada sector, i l'obligatorietat de comptar amb informes d'impacte en la joventut per aprovar qualsevol proposta legislativa, incloent-hi els pressuposts (Rodríguez, 2020).

20. Desenvolupar el marc legislatiu en matèria de joventut (Taru et al., 2020). Una vegada aprovada la Llei de polítiques de joventut de les Illes Balears, s'ha de concretar per definir els perfils professionals dels i les professionals de les polítiques de joventut (categories, funcions i requisits acadèmics); regular les carteres mínimes de serveis de joventut en els àmbits insular i local, i establir les ràtios de professionals.

21. Incrementar la inversió pública en joventut. «Hi ha d'haver doblers com en totes les polítiques» (tècnic/a de joventut 3, 2022). S'hauria d'establir un percentatge mínim d'inversió pública en matèria de joventut, que es podria marcar entre l'1 % (Observatorio de la Juventud de la Comunidad de Madrid, 2010) i el 2 % a escala municipal (Fundació Ferrer i Guàrdia, 2019).

Nota: aquest article sorgeix a partir dels resultats del Treball de Final de Màster «Les polítiques locals de Joventut a les Illes Balears» (Màster en Joventut i Societat, UDG) presentat el mes de juliol de 2022.

6. Referències bibliogràfiques

- ASSOCIACIÓ CATALANA DE PROFESSIONALS DE LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT. (2018). *Informe del cens de professionals en l'àmbit de la joventut de Catalunya 2018*. <https://n9.cl/imq3d>
- ASSOCIACIÓ CATALANA DE PROFESSIONALS DE LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT. (2022). *Necessitats i prioritats dels i les professionals de joventut pel Parlament de Catalunya*. <https://joventut.info/?lang=es>
- ASSOCIACIÓ DE PROFESSIONALS DE LA JOVENTUT DE LA COMUNITAT VALENCIANA. (2020). *Informe de resultats del cens de professionals de joventut de la Comunitat Valenciana*. <https://n9.cl/f7m02>
- BRAVO, M. et al. (2005). *Els perfils professionals de les polítiques de joventut: 'del retrat al repte'*. Associació Catalana de Professionals de les Polítiques de Joventut. Comissió Professional (ACPPJ). <https://n9.cl/in869>
- BRUGUÉ, J.; CANAL, R. (2012). Govern multi-nivell: dependència, independència o interdependència?. A DÍAZ et al. *Polítiques públiques dels municipis catalans* (pp. 279-299). Barcelona: Fundació Carles Pi i Sunyer. <https://acortar.link/Tbs0ci>
- BRUGUÉ, Q. et al. (2019). *La situació de les polítiques municipals de joventut a Catalunya. Una anàlisi del desplegament del PNJCat a través de les dades de l'Enquesta a municipis i comarques 2016-2017*. Generalitat de Catalunya. Col·lecció Estudis, núm. 38. <https://n9.cl/a02x9>
- BRUGUÉ, Q., CANAL, R., PAYA, P. (2015). ¿Inteligencia administrativa para abordar 'problemas malditos'? El caso de las comisiones interdepartamentales. *Gestión y Política Pública*, 24(1), 85-130. <https://n9.cl/fh2aw>
- BRUNET, D. (2002). *Com fer un pla integral de joventut. Sinergia*. Generalitat de Catalunya. Col·lecció de Guies Pràctiques. <https://n9.cl/wvdm4>
- CÁDIZ, X., CARDONA, M. (2011). ¿Cómo convertir las intervenciones locales en política de juventud? *Revista de Estudios de Juventud*, (94), 117-128. <https://n9.cl/bcmph>
- CAMACHO-GRANDE, J. M. (2011). Principales retos de las políticas de juventud. *Revista de Estudios de Juventud*, (94), 49-67. <https://n9.cl/bcmph>
- CASTAÑO, J. A., ZINKUNEGI, T. (2011). De la práctica del simulacro a la sistematización de la práctica. *Revista de Estudios de Juventud*, 94, 101-116. <https://n9.cl/bcmph>
- CERDÀ E., MAS, A., MILLÁN, A. (2011). *Polítiques locals de joventut a les Illes Balears 2010*. Observatori de la Joventut de les Illes Balears. <https://n9.cl/7y1wt>
- COMAS, D. (2007). *Las políticas de juventud en la España democrática*. Instituto de la Juventud de España. <https://n9.cl/vrxyb>

- CONSELL INSULAR DE MALLORCA. Convocatòria de subvencions per als ajuntaments de Mallorca fins a 50.000 habitants per donar suport a la joventut a l'any 2022. *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 2, de 4 de gener de 2022, 554-575. <https://n9.cl/v5huv>
- Decret 39/1997, de 14 de març, pel qual es regulen mesures especials i transitòries per a l'illa de Formentera. *Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears* núm. 041, de 5 d'abril de 1997. <https://n9.cl/4wevm>
- DUNNE, A., ULICNA, D., MURPHY, I., GOLUBEVA, M. (2015). *Working with Young People: The Value of Youth Work in the European Union*. Publications Office of the European Union. <https://n9.cl/3losv>
- ESCUDERO, J. (2004). *Análisis de la realidad local. Técnicas y métodos de investigación desde la animación sociocultural*. Madrid: Narcea.
- EUROPEAN COMMISSION. (2015). *Quality Youth Work a common framework for the further development of youth work. Report from the Expert Group on Youth Work Quality Systems in the EU Member States*. Directorate-General for Education and Culture. <https://n9.cl/vhg8h>
- EUROPEAN COMMISSION. (2017). *Improving Youth Work: Your Guide to Quality Development*. Brussels: Publications Office of the European Union. <https://n9.cl/yrk51>
- FABRA I ANTON, S. (2018). *Estratègies dels municipis en matèria de joventut a Catalunya. Una anàlisi de l'enquesta a municipis i comarques 2016-2017*. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. <https://n9.cl/lac6l>
- FUNDACIÓ FERRER I GUÀRDIA. (2019). *Propostes per a unes polítiques de joventut transformadores*. <https://n9.cl/49vd3>
- HERNÁNDEZ, R. M. (2014). La investigación cualitativa a través de entrevistas: su análisis mediante la teoría fundamentada. *Cuestiones Pedagógicas*, 23, 187-210. <https://n9.cl/kz7hx>
- Hernando, M. A. (2002). Métodos e instrumentos para el análisis de la realidad. Planificación y diseño de proyectos en animación sociocultural. A M.T. Martín, M.A. Hernando, C. Quiroz, M.L. Sarrate (Coords.) *Planificación y diseño de proyectos en animación sociocultural* (pp. 67-110). Madrid: Sanz y Torres.
- INSTITUT BALEAR D'ESTADÍSTICA (IBES-TAT). (2021). *Dades anuals 2021*.
- INSTITUTO DE LA JUVENTUD (INJUVE). (2014). *Plan de Acción de la Estrategia de Juventud 2020*. Gobierno de España. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. <https://n9.cl/wkx51>
- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local. *Butlletí Oficial de l'Estat* núm. 80,

- de 3 d'abril de 1985. <https://n9.cl/a0t9n>
- Llei 5/2022, de 8 de juliol, de polítiques de joventut de les Illes Balear. Butlletí Oficial de les Illes Balears núm. 91, del 14 de juliol de 2022. <https://n9.cl/ibdsu>
  - Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* núm. 5731, de 8 d'octubre de 2010. <https://n9.cl/g7wj7>
  - MAÑÉ, J., ALONSO, O., LUQUE, S., PANADERO, H. (2021). *Consells comarcals i polítiques de joventut. Una anàlisi de l'Enquesta a municipis i comarques sobre polítiques de joventut 2016-2017*. Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya. <https://n9.cl/9tu4i>
  - MAS, A., COLORADO, S. (2019). Els perfils dels i les professionals de les polítiques de joventut a les Illes Balears. A: *Anuari de la Joventut de les Illes Balears 2019* (p. 61-81). <https://n9.cl/aouz4>
  - MAS, P. A. (2002). Els municipis a les Illes Balears. *Revista Catalana de Dret Públic*, 28. <https://n9.cl/vqap0>
  - MONTES, P. (2008). *Polítiques locals de joventut: criteris, eines i recursos*. Diputació de Barcelona. <https://n9.cl/jmevy>
  - MONTES, P. (2011). Los retos pendientes: la proximidad y la consolidación profesional. *Revista de Estudios de Juventud*, 94, 69-88. <https://n9.cl/bcmph>
  - MONTES, P. (5 d'octubre de 2010). *Els professionals de les polítiques de joventut* [Conferència] Sessió inaugural del Curs de formació bàsica en polítiques de joventut 2010-2011, Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya. <https://n9.cl/to28i>
  - NICO, M. (2014). *Life is Cross-Sectoral: Why shouldn't youth policy be? Overview of existing information on cross-sectoral youth policy in Europe*. Council of Europe and European Commission. <https://n9.cl/kufq8>
  - OBSERVATORI DE LA JOVENTUT DE LES ILLES BALEARS (OBJIB). (2021). *Col·lecció d'infografies de l'OBJIB #JovesBalearsEnXifres*. <https://n9.cl/qx34b>
  - OBSERVATORI DE LA JOVENTUT DE LES ILLES BALEARS (OBJIB). (2011). *Estudi diagnòstic de la joventut dels municipis rurals de les Illes Balears*. Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats. Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears. <https://n9.cl/wq4fo>
  - OBSERVATORIO DE LA JUVENTUD DE LA COMUNIDAD DE MADRID. (2010). *Políticas públicas de juventud en la Comunidad de Madrid*. Consejo de la Juventud de Madrid. <https://n9.cl/y59lyk>
  - PÉREZ DÍAZ, M. T. (Dir.). (2020). *Informe de la juventud en España 2020*. Instituto de la Juventud. <https://acortar.link/Jlc5h9>
  - Pla Estratègic d'Infància i Joventut de Formentera 2018-2022. (2019).

- Consell Insular de Formentera.
<https://acortar.link/kNQKJj>
- Il Pla Estratègic de Joventut de les Illes Balears. (2010). Direcció General de Joventut. Govern de les Illes Balears. <https://n9.cl/w5ks9>
  - Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020. Direcció General de Joventut. Generalitat de Catalunya, 2013. <https://n9.cl/vwgeg>
  - PLANAS-LLADÓ, A., SOLER-MASÓ, P., FEIXA-PÀMPOLS, C. (2014). Juventud, políticas públicas y crisis en España: ¿Triángulo mágico o triángulo de la Bermudas? *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, 2(12), 551-554. <https://n9.cl/4ylo9>
  - RAMIÓ, C. (1999). *Teoría de la organización y Administración pública*. Madrid: Editorial Tecnos.
  - RESIDORI, C., REICHERT, C., GRIMM, S., WILLEMS, H. (2015). *Building Strategic Cooperation: The Implementation of Cross-Sectoral Youth Policy in Luxembourg*. Universitat de Luxemburg. <https://acortar.link/tpHJnF>
  - RODRÍGUEZ, R. (2020). Los presupuestos locales desde la perspectiva de género: la elaboración del informe de impacto de género. *Auditoría pública. Revista de los Organos Autónomos de Control Externo*, 76, 77-84. <https://n9.cl/jc2x3>
  - SCHILD, H., CONNOLLY, N., LABADIE, F., VANHEE, J., WILLIAMSON, H. (2017). *Thinking seriously about youth work and how to prepare People to do It*. Estrasburg, Council of Europe and European Commission. <https://acortar.link/8rqAoP>
  - SERRACANT, P., ESTIVILL, J., SALES, J. (2020). *Estat de la joventut 2019*. Observatori Català de la Joventut. Generalitat de Catalunya. <https://n9.cl/pbvqu>
  - SOLER, P. (Coord.). (2002). *Els tècnics en la política de joventut de l'Administració pública catalana*. Generalitat de Catalunya.
  - SOLER-MASÓ, P., PLANAS-LLADÓ, A., FULLANA-NOELL, J. (2015). La evaluación de las políticas municipales de juventud a partir de un sistema de indicadores. *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, 13(2), 1107-1123. <https://n9.cl/fgy4y5>
  - TARU, M., KRZAKLEWSKA, E., BASARAB, T. (Ed.). (2020). *Youth worker education in europe: Políticas, structures, practices*. Council of Europe and European Commission. <https://n9.cl/opmd7>
  - TESTA, M. (1989). *Pensamiento estratégico y lógica de programación (el caso de salud)*. Buenos Aires: Lugar Editorial.

